

DEURES DE RECUPERACIÓ DE LLATÍ - ESTIU

Llegeix aquesta explicació com a pas previ per a la traducció dels textos. Després, analitza'ls i tradueix-los:

Les deesses

Hera (Juno)

És la germana i esposa de Zeus, protectora dels imperis i de les dones casades. Té un caràcter malhumorat i venjatiu, sobretot quan Zeus li és infidel.

Va perseguir Hèracles, fill de Zeus i Alcmena. Li va enviar un atac de bogeria arran del qual Hèracles va matar els seus fills. Per obtenir el perdó, Hèracles va haver de fer els famosos dotze treballs, sota les ordres del rei Euristeu de Micenes.

Va intentar impedir el part de Leto, fent que cap terra no la volgués acollir en els darrers dies de la gestació. Finalment, Leto fou acceptada a l'illa de Delos, on va tenir dos fills, Apol·lo i Àrtemis.

Va turmentar Io, amant de Zeus que aquest, per protegir-la, havia convertit en vaca, posant-li com a vigilant Argos. Els ulls d'Argos, mort per Hermes, són els que Hera portava a la cua del paó, l'animal que li estava dedicat.

Atena (Minerva)

Zeus havia deixat embarassada la nimfa Metis (la Prudència), però un oracle li havia predit que el fill de la nimfa el destronaria. Per això se la va empassar; un dia, Zeus tenia molt mal de cap, i llavors Hefest li va fer un trauc al cap, del qual va néixer Atena, ja adulta. Atena era la protectora de la saviesa i les arts, i havia inventat l'escriptura, la pintura i el brodat. Es va enfrontar amb Posidó pel patronatge d'Atenes.

Es va venjar de Medusa, una de les tres Gorgones, que havia gosat reptar-la assegurant que era molt bella: va transformar els seus cabells en serps.

Àrtemis (Diana)

Germana bessona d'Apol·lo, amb qui compartia alguns atributs (per exemple, l'arc i les fletxes), era la deessa dels animals salvatges i de la caça. Va romandre sempre verge i era molt gelosa de la seva intimitat. Per això es va venjar d'Acteó, que l'havia vista banyant-se despullada a la font Partènia. El va convertir en un cérvol que fou destrossat per la seva pròpia canilla.

Amb l'ajut d'Apol·lo, el seu germà, va matar tots els fills de Níobe, que havia desafiat Leto (mare d'Àrtemis i d'Apol·lo) vanagloriant-se de la seva prole, més nombrosa que la de Leto.

Afrodita (Venus)

Va néixer de l'escuma del mar, fecundat per Urà. Era la deessa de la bellesa i era una de les tres deesses participants en el judici de Paris: concretament, va prometre al príncep troià que li donaria Hèlena, si la triava a ella.

Estava casada amb Hefest, però cometia adulteri amb Ares. Hefest els va sorprendre i els va ridiculitzar davant de tots els déus.

Va estar enamorada d'Adonis, un jove caçador bellíssim que va morir destrossat per un porc senglar. Un cop mort, la deessa va aconseguir que Adonis retornés a la terra durant sis mesos cada any. Per aquest motiu Adonis va esdevenir un símbol de l'arribada de la primavera.

Demèter (Ceres)

Era la deessa dels cereals i les collites. La seva filla Persèfone va ser raptada per Hades, que se la va endur al món dels inferns i s'hi va casar. Com que Persèfone havia menjat sis grans de magrana, havia quedat lligada definitivament al món dels morts. Però Demèter, la seva mare, estava molt trista per la pèrdua de la seva filla, i per ordre de Zeus es va arribar a un compromís: Persèfone passaria sis mesos a l'Hades, amb el seu marit, i sis mesos al món dels vius. Aquesta alternança explicava per als grecs el cicle de les estacions. Se li retia culte a Eleusis, on se celebraven uns misteris que havien estat instituïts per Triptòlem.

Hèstia (Vesta)

Era una de les tres deesses eternament verges, juntament amb Atena i Àrtemis. Era venerada a totes les cases i ciutats com a protectora del foc, que simbolitzava la continuïtat de les famílies o de la societat. A Roma, les vestals eren unes sacerdotesses verges que custodiaven el foc sagrat de la ciutat.

TEXTOS

El rapte de Proserpina

Proserpina est pulchra puella: in Sicilia apud Hennam violas et rosas in silva legit, fiscellas implet et cum amicis ludit. Sed Pluto, dominus terrarum tenebricosarum, cernit adolescentulam: puellam raptat, quia puellam amat. Frustra Proserpina socias invocat: Pluto Proserpinam raeda sub terras vehit. Proserpina regina est provinciarum obscurarum et animas sine vita regit.

El culte de Vesta a Roma

Ante deae Vestae statuam ara est, rotunda et cava. In ara flamma sacra ardet. Deae aram innuptae puellae custodiunt et sacram flammam alunt: flamma in ara numquam cessat. Ad aram Vestae saepe veniunt Romanae matronae cum filiabus, et aram ornant. Non solum publice, sed etiam privatim Vestam colunt, quia dea familias in sua tutela habet. Matronae, cum insidias filiabus suis timent, Vestae tutelam invocant et ante aram deae albas columbas et alias victimas immolant. Sic deae benevolentiam petunt: nam parvae statucae apud flammam domesticam saepe positae sunt.